

HONVÉD.

Megjelenik e' lap, vasárnapot kivéve naponként magyar és német szövegben egy íven. Előfizetési díj: félévre postán négyszer küldve 6 fr. 48 kr. kétszer küldve 6 fr. 24 kr. havankint csak Kolozvártt 1 fr. ezüst pénzben.

Der Honvéd erscheint täglich, Sonntag ausgenommen, in ungarischem und deutschem Texte, auf einem Bogen. Praenumerations Preis: halb Jährig, mit Postversendung, viermal in der Woche: 6 guld. 48 kr. Zweimal: 6 guld. 24 kr. Monathlich für Clausenburg: 1 guld. Conv. Münze.

Kolozsvár, august. 10.

Széles Magyarországon, a' mely bizony egy kissé megkeskenyedett, talán csak Kolozsvártt adunk még hirlapokat.

Ily körülmények közt meddő a' journalistica.

A' legnehezebb perczeket éljük. Egy pár nap, talán óra mulva nem tudjuk mi fordulatot tesz a' harc kockája.

Hol az iránypont, mely felé intézzük teendőinket?

A' rendületlen honszeretet.

Ki számot vetett magával, kinek lelkét ügyünk szentségerőli meggyőződés hatotta át, 's nyugodtan állhat meg, mint polgár és hazafi, saját bírása, a' lelkiismeret előtt: az a' szerencse balfordulatai közt sem veszi el lélekjelenlétét, nyugalmat és reményét.

Azért, mert az Isten olykor el is fordul tőlünk, talán mert némely tévedéseinkért, bűnös mulasztásainkért ostoroz, nem fog végképen elhagyni.

Veszély idején tünik ki az igaz hazafiság.

Reméljük 's tegyünk meg mindent, mi tőlünk kitelik, szeretet hazánkért.

Csiktusnádi csata aug. 1-én.

Hírül vivén Petőfi, Moldovában szerencsés sikerrel működő Bem altábornagy urnak, hogy a' Besztercze felől bétörő muszkatábor M. Vásárhelyet is elfoglalta, sietve Háromszékre jött, és az ottani erőt megindította M. Vásárhely felé.

Gál ezredes ur rendelkezése alatt csak is 2 székely honvéd zászlóaljtag hagyott oly parancsot, hogy ezzel a' Nyerges és Mitás szorosain Csikba bétörni törekedő muszka erőnek ellent álljon.

Ezredes ur erélyes működése által az illető helyeken a' szükséges intézkedések megtétettek.

Julius 31-kén mindkét helyen előőrs-csataink voltak, és ekkor a' muszka szerencsésen visszaverettek.

Augustus 1-én az ellenség a' kászoni rétre húzta össze minden erejét, mely mintegy 12 ezer emberből állott, és megtámadta dühösen a' nyergesi hegy sorosban levő zászlóaljunkat.

Hét óráig tartották föl a' miénk roppant ágyu tüzelés közt az ellenség óriás erejét, és ekkor hurrah! kiabálások között megrohanván a' miénket, kényelnek voltunk szakadatlan ágyu tüzelések között csatarendben Tusnádra, és innen Mitás felé, az ottani zászlóaljjal csatlakozva, a' Hátodzon át Oláhfalvára vonulni.

A' meredek sziklákon és járatlan erdős utakon is sikerült a' legnagyobb élet veszély között Gál ezredes urnak negydemagával 2 ágyut megmenteni. A' többi ágyuk beszegezve, az ellenség kezébe estek, mert ezen 2 zászlóaljból álló székely tábor, miután a' szoros utakon az ellenség körmei közül tökéletesen menekülve volt, a' helyett, hogy az ágyukat hűn fedezte volna, az erdőbe béramodott, lelkes vezérét elhagyta és gyávan haza 's gondolatlanul az ellenség karjai közé szaladt.

Ugyan ez nap, a' Csikban levő ágyukkal, munitios szekerekkel és menekültekkel, m. e. 150 szekeren, Bíró Sándor százados vezetése alatt Bihari Honvédek fedezete alatt a' nagy erdőbe húzódtunk és háltunk.—

Augustus 2-kán Oláhfaluba jöttünk, szinte ekkor érkezett meg ide Dobai alezredes vezetése alatt Köhalm felől az Antos Ferencz őrnagy zászlója, 's öste későn Gál ezredes ur is, összes erőnk állott 1,100 emberből a' lovassággal együtt, és 21 ágyuból.— Még ezen éjszaka levonultunk Márfalvára, 's itten keveset pihentünk.—

Augustus 3-kán a' Bemén Segesvár mellett győzedelmeskedő Muszka erő, Galambfalvái nyomult, mű pedig hajnalban sebesen Udvarhelyen át, Korondra jöttünk, kevés pihenés után, egész éjszaka tovább folytattuk Sovárad és Makfalva felé utunkat.

Augustus 4-kén Szent Imrén és Magyaroson át szegény Szeredáig húzódtunk, éjszakára itt maradtunk, 's miután tudomásunkra esett hogy az ellenségnek oly nagy ereje fekszik M. Vásárhely körül, hogy áttörnünk kevés erőnkkel rajta Kolozsvárfelé telyes lehetlen, Magyarosra vissza vonultunk.—

Augustus 5-kén d. u. Gál ezredes ur hadi tanácsot tartott a' mezőn egy kis forrás mellett, holott is indítványában elhatározottan nyilatánitá, hogy erőnk ugyan kevés, de mégis ágyunkat, honunknak a' drága kincseit el ne hagyjuk, ezeket meg kell mentenünk a' hazának, vagy mindnyájunknak meg kell halnunk. Némelyek ágyunk eladását indítványozták és félsínges hosszúságu képet csináltak, de a' hős Dobai alezredes gyávanak nyilatánitá azt, ki arra nem szavaz, hogy anynyi ágyut mentünk meg, mennyit fedezni képesek vagyunk.

Gál ezredes ur a' főparancsnokságot magának ugyan meg tartotta, de a' sereg vezérletét Dobai alezredes urra — mint kiben a' közbizalom özpontosul — bízta; és így esti 8 órakor, minden ágyunk 's álladalmi munitios szekereinkkel együtt Bazaházán, Mikházán és Deményházán átvonultunk, és Kálban egy keveset pihentünk.—

Augustus 6-kán a' hegytetőn az ellenség elő-őreire találunk. Itt két ágyut ki szegeztek, négyet a' szőlők felé vezető úton előre küldöttünk, 's az összes csapat és ágyuk fel a' völgyön Deményháza, Maros-Jára és Felek felé indultak. Délután Körtvélyfája felé vettük utunkat, de elő csapatunk a' Muszka elő-őrök által megtámadtatott. Itt kellett a' muszka táboron át-törnünk, kicsiny de lelkesült táborunk előre rohant, az ellenség elszaladt, és mű a' Maros egyik ágán sötétben át gázoltunk, és a' másik ágán levő záportartó gerendáira deszkákat rakva, 21 ágyunkat és minden munitios szekereinket az ellenség körmei közül szerencsés sikerrel meg mentve, Vajda Szent Iványra át szállítottunk. Innen még ekkor éjszaka a' hegyeken át Mező Rűts felé folytattuk utunkat.

Aug. 7-én éjszaka Sármáson háltunk. Itt hajnalban egy osztály kozák lödőzés és hurrah kiabálás között megrohanta elő-őreinket, két sebet ejtett egy Mátyás lovagon, de a' miénk is megatákoszták őket, egyet lelőttek, sapkáját és lova nyeregzerét elhozták.

Aug. 8-án Mocsra jöttünk, és kevés pihenés után megindulva, a' roppant sár daczára is, éjszakai hálóba seregünk 's ágyunk egy része Apahidára, más része Szamosfalvára jött. Az ellenség többé nem kísért.

Aug. 9-én jöttünk bé a' kolozsvári zenekar kíséretében Kolozsvárra, hoztuk bé ide az álladalom 21 ágyuit, e' legdrágább kincseket, és itten csatlakoztunk Kemény ezredes táborával szerencsésen.

A' nyomor, miket utunkban szenvedünk, szinte leírhatlan. A' magyarósi forrásnál hősiessé elszántsággal nyilatánitottuk ugyan, hogy megmentjük a' hon kincseit, és mégis találkoztak hűtlenek és gyávák, kik részint féltékenység-, részint rosszakarattal elszökdöstek tőlünk.

Az ezüst koszorúval felpiperézett Szabó Nándor és a gyáva Szilágyi alezredek; Arany és Krasznai őrnagyok; Józsa és Székely Lajos ezüst érdemjeles lovas kapitányok és Bagoly főhadnagy 's sok mások, kiket később adunk át a hírlapoknak.

Sötét felhők borongtak az égen, hullott az eső keményen, a magas hegyek megsikultak, az agyagos sár rárakódott kerékeinkre. Lovaink nem bírták ágyuinkat, a nappali és éjszakai folytonos ut kisajátolta erőnket, 's mégis tölni kellett vállainkkal ágyuinkat.

Az ellenség mindig nyomba követett, 8 napon át egy falat kenyert sem italt nem kaptunk. Betegeink szaporodtak, choleras falukon jöttünk át.

Leírni szenvedésünket nem lehet, de ezt mi honunk szabadságáért örömet tettük. Megritkultunk, de annál inkább megtisztultunk.

Tudjátok meg Kolozsvár lakosai! hogy azok az éhezett 's elrongyosodott honvédek, kik ezen drága kincseket megtarták a' honnak, legjelesebb fiait a' hazának, és tanulókat szenvedni és tünni a' hon szabadságáért!

Edelegjünk a' régi győzelmeken.

Dicséretre kötelekedésünk gyorsaságának, tegnap vettük a' f. évi jul. 14. Jellachichon nyert győzelem részletes leírását, mely így hangzik:

Kis kéri táborból jul. 14. 1849.

Ma turpissime megverők Jellachichot és táborát. Ő támadá meg centrumunkat reggel két óra után. Három óraker csatáraink már sűrűn lödöztek, négykor a' kis Hegyessen fekvő tartalék 87-dik maroszeiki zászlóalj is megkezdé oldalba szerencsés működését jól irányzott ágyuival, mely véletlen támadásunk nagy zavarba hozá az ellenséget 's a' két felőli tüzet ki nem állhatván, hátra vonulását megkezdé, mely a' végin futásnak is megjárt. Kemény ágyuzás közt nyomultunk Verbászig, hol az ellenség készített erős állását elfoglalván, borzasztó tüzelés folyt mind két részről; míg az ágyuk a'ombokról sűrűn dörgöttek, gyalogságunk behúnyt szemmel közeledett a' canalishoz, a' 87-dik zászlóalj a' szőlőken rohant be, mint földudult darázsraj az ellenség balszárnyának, a' malom pallóhoz. Rémitő golyó zápor daczára a' canalis 3 helyeken lőn áthatolva 's az ellenség vad futásnak kényszerítve. Nem nagyított a' mai napi harc tüz játékát, de a' piskii csata csak felényi vala, az ellenség 70-80 ágyu 's 15 ezer ember erős volt, még mink, feléhez alig számlálánk még felet. A' csata elszánt és mérges volt.

Fogtunk el temérdekét; tiszteket is sokat 's ezek közt őrnagyok is; fegyvert, lovakat, ágyut, munitios szekeret. Halt

's sebesült részéről körül belől 6 vagy 7 száz. Ily győzelem, mely Bácska sorsát eldönté, részünkről is áldozatot igényelt 's vesztésünk, sebesült és halt, 6-10 tisz, 250 legény. A' vert hadat Öttinger vezeté; mert Jellachich csak hamar tovább állott, mondván mentegetődsében, hogy ő nem számított Bemre, 80 ezer ember 's 150 ágyuinkra. Servus! adjon Isten jó éjszakát Jellachich!!

E' csata, folytonos tüzelés után este öt óraker szűnt meg. Guyon, mintha tiz is lett volna, mindenütt ott termett a' tűzről pattant general.

Többet nem is írök e' gyepen; elég hogy Bácska tiszta, csak Titel van még béveendő a' vég szegleten 's ez is meglesz egy pár nap alatt, de félek elfutnak a' hunderék.

Maroszeik! e' nagy nap hősei közé fiad is sorozvák, a' 87-ik zászlóalj, 's a' mily merészen 's döntőleg lötegett a' jeles őrnagy Tolnay elől ágyuival, ép oly hősiessal elszántással tette a' zászlóalj rohamát a' canalishoz, az ellenséggel mintegy szembe fordított lapon, a' szőlőken befelé.

Századosunk Nagy Samu méjj sebet kapott, ez zászlóaljnak közös sebe; jertek 's méjj sebe csendes viseléséből merítetek bátorságot a' harc térré 's áldozatiból tanúságot: kivetközhetni pulyaságtokbul; kik még csak házaítok küszöbénél harcoltok hangos nyelvvel az ellenség ellen!

Hadnagy Desbordes Jenő két sebeinek vidám szenvedése hívjon föl titeket saját hazátok 's ön szabadságtok utosó vérgi oltalmára.

Ha sok fiakat szüln Franciaország, mint milyen Erdély Desbordes Jenőben ölt, szembe dobna vissza a' cárnak a' Napoleon Lajost leszoldozó 80 ezüst milliót, melyekkel a' francia hir-név fény lapjába örök szenyfoltot akar beroszdzáni; de fölébredend a' nép, szétépti a' készülő bilincseket, 's az idegen hálók mérges pókjait.

'S míg a' cárnak aranykoczkája a' francia nemzet becsületén üres lapra fordul ott; itt fegyvere török meg ősi szellemünken 's Árpád paizsán 's e' kettő még két országok szabadság zászlóit lobogtatandja föl.

87. z. 4. sz. százados.

Hirek.

— Bem altábornagy Szebennél a' muszkákat keményen megverte volt, sokat elfogott közülök. Hanem később a' Szebenben volt ellenséges sereghöz csatlakozván azon sereg is, melylyel Segesvárnál csatánk volt, a' tulnyomó erő elől a' mieink Szászsebesre vonultak vissza. Enynyi mind össze is, mit a' sokképen híresztelt csatáról némi bizonyossággal írhatunk.

— Mondják, hogy az oláh Comitée által Csergedre hirdetett gyűlésre csak 20 oláh jelent meg. Ugy látszik tehát, hogy ez a' szegény elcsábított népfaj ismerni kezdi orgyilkosait.

H I R D E T M É N Y E K.

(1) A' nagypiaczon 276. szám alatt 4 szoba, konyha, a' pintze padlás, külön udvar, es a' külső közepetüzében 12 szám alatt lévő telek jövő Sz. Mihály naptól kezdve bérbé kiadó, értekezhetni irántok Dietrich Sámuel vas kereskedésében. (3)

(1) Találtatik egy majd nem új karban lévő uta.ókoesi, bővebb tudósítást ad a' szerkesztőség. (3)

(3) A' N. Szebeni teresiai növelde szépírást tanítója az iskolai szünidőt itt Kolozsvárt tölteni szándékozván, ezennel közlires teszi a' tisztelt közönségnek, miszerint ezéul tüzte ki magának e' pár hónap alatt e' művészetben az ifjúságnak oktatást adni, annál fogva azon tisztelt című szülők kik e' részben gyermekeiket oktatni kívánák, méltóztassanak a' Honvéd szerkesztőségnél vagy az alólírtnak szállásán szentezza 134 szám alatti háznál, értekezni. (3)

(3) Egy eladó koberes szekér és két, vagy három ló hámostól kerestetik, kinek eladó szándéka van ezekre néz, jelentse magát a' szerkesztőség. (3)

(3) A' kolozsvári ev. ref. kolégium és ekklezsia ajtoni, kötelelndi és fejeirdi közös részoszága folyó év. aug. 16-án, a' jövő 1850 év. Sz. György naptól kezdve három évre haszonbérbe adatnak. A' haszonbéri árverés Kolozsvár város házául fog tartatni megirt napon

9 óraker. A' feltételekről addig is értekezhetni tanár és jegyző Régeni Istvánnál. (3)

(3) Néhai László János dobokamegyei mérnök, és kolozsvári-polgár hátramaradt javai jelenleg ezen városi osztóbírószág kezelése alatt levén; hitelezői felszólíttanak: mikép a' nehái elleni törvényes követeléseiket má naptól számítandó 30 nap alatt terjeszszék ezen városi törvényszék elébe.

Kolozsvárt julius 27-én 1849. (3)

(2) Két tinos kis hámos fehér szürke ló, hámostól, sallangos szerszámmal 200 p. forint. eladó, a' tordautezaszegletén lévő Balogos házául, ott tudakozni rollok lehet — ugyan ott van egy kis felfeledel, zolden festett stejer szekér is, a' kis lovakhoz illő, ennek ára a' tulajdonostol megtudható. (3)

(3) Belső Hídetüzében, az ó-szer szegletén lévő 285. sz. alatti ház, mely fogadonak, vagy bár mi féle kereskedésre nagyon alkalmas hely, jövő Sz. Mihály naptól kezdve bérbé kiadó. A' kivenni szándékozó értekezhetik iránta B. Monostortüzében 189. sz. alatt lakó tulajdonossal. (3)

H I R D E T M É N Y.

(1) Kinek egy eladó nyereg száma volna, jelentse a' Honvéd kiadó hivatalában. (1)